

Ka ga pego eno

Go batlana le ditsela tse disha, go atolosa le go fetoga

Ka ntlha ya leroborobo la Covid-19, ngwaga wa 2020 ene e le o o sa tshwaneng le ope. Mo boemong jwa “go dirwa ga tiro ya ka gale”, rona jaaka YBB re ne ra tshwanelwa ke go itlwaetsa maemo a mašwa le go batlana le ditsela tse disha, go atolosa le go fetoga gore re rute dithuto tsa ngwaga wa dithuto otlhe mo lobakeng lo lo khutshwane, mme gape le go nna re ikemiseditse gore kwa bofelong re diragatse leano la rona.

Mo pegong e e kopantsweng eno re bolelela wena le bana-le-seabe ba rona gore re fitheletse seno jang ka go kokoanya le go dirisa ditsompelo tsa rona, dikgono tsa tiro mmogo le ba re nang le kamano le bone, e leng dilo tse re di bitsang “matlotlo a rona”.

Go na le matlotlo a le marataro: kgono ya go akanya, batho, loago le botsalano fa gare ga batho, dilo tse di tihamilweng, dilo tsa tlhago le ditšhelete.

Le fa re ikaeletse go tlhama boleng mo maemong otlhe, matlotlo a rona le one a ka nna a fokotsega kgotsa a se ka a fetoga gothelele Fa seo se direga, boleng o a senyega kgotsa bo a sirelediwa.

Fa re nna re akantse ka seno, re ikemisetse go dirisana mmogo ka tsela e e nang le boikarabelo ka matlotlo a rona, ka gone matlotlo ao a rona le botsalano jwa rona le ba bangwe, di bothokwa mo go nneng ga rona le kgono ya go tlhama boleng jo bo nnelang ruri.

Kgang eno e kwaletswe wena

Kgang ya ka fa re batlanang le ditsela tse disha ka gone, re atolosang le go fetoga – ka 2020 le go e pota ka kwa – e kwaletswe lona, bana-le-seabe ba rona.

Bana-le-seabe ba rona ke batho kgotsa dithlopha tse di amiwang ke ditiro le ditirelo tsa rona, bao dikgato tse ba di tsayang le tsone di ka amang kgono ya rona ya go tsenya leano la rona tirisong le go fithelela mokgele wa rona.

Pego e e kopantsweng eno e amana thata le bana-le-seabe ba rona. Ke baithuti ba rona, baithuti ba nako e e fetileng, Lekgotla, badiri, Lefapha la Thutogodimo le Katiso, dithaka tsa rona, ditlamo tse re dirisanang mmogo le tsone le bagwebi ba rona (ba e leng bathapi ba ka moso ba baithuti ba rona).

Le fa go ntse jalo, re dumela gore kgang ya rona gape e tla nna ya boleng go bana-le-seabe ba bangwe ba re dirisanang mmogo le bone kwa YBB.

Ka fa kgang ya rona e atologang ka gone

Fa leroborobo le ntse le anama mo lefatsheng lotlhe, re ne ra tshwanelwa ke go fetola tsela e re lebang thuto ka yone le go diragatsa tiro ya rona ya konokono. Se se dirileng gore re kwale kgang ya rona mo pegong e e kopantsweng eno ke dikgwetlho tse di ntšha tse re neng ra tshwanelwa ke go di fenywa.

Kwa tshimologong ya kgang ya rona, re simolola ka dintlha-kakaretso tsa YBB le go tlhalosa mokgwa o re neng ra tshwara tikologo e e kwa ntle ya rona ka gone segolobogolo ka fa re ileng ra tsibogela diphelelo tsa leroborobo la Covid-19 ka gone. Mo pegong eno gape, re na le setshwantsho sa mokgwa wa go tsamaisa kgwebo, se se amanang le go tlhamela YBB ya rona le bana-le-seabe ba rona boleng.

Tsela ya go buisa kgang ya rona

Re dirisa matshwao a a farologaneng a go bontsha kgokagano fa gare ga dikarolo tse di farologaneng mo pegong ya rona e e kopantsweng.

Matlotlo a rona

KGONO YA GO AKANYA

A akaretse dithulaganyo tsa rona, mekgwatsamaiso ya rona, diphosisi, ditogamaano, dikgono ka ntlha ya kitso e e bonwang ka ntlha ya thulaganyo ya go ruta le go ithuta le ditiro tsa patlisiso le tihamosešwa.

BATHO

Badiri le baithuti (bana-le-seabe ba mo teng ga setheo)

LOAGO LE BOTSALANO

Botsalano le bana-le-seabe ba ba kwa ntle ga setheo

TLHAMILWE/TLHAMANG

Mafaratlhatlha a a tlhokegang le matlotlo a a tshwaregang

DILO TSA TLHAGO

Ditsompelo tsa mo tikologong/tsa tlhago

DITŠHELETE

Madi a re nnang le one le go a dirisa go ya ka bajete ya rona

Mekgele e e logetsweng maano

Go rotloetsa mokgwa wa maemo a a kwa godimo wa go ruta le go ithuta

Go nonotsha go dira patlisiso le tshamosešwa

Go kopanya le go tsamaisanya tiro ya go nna le seabe mo baaging le ditiro tsa konokono

Go tlhama tsela ya go farologanya sentle ditshitshinyo tsa baithuti tse di nang le boleng

Go katisa badiri ba maemo a a kwa godimo le go ba boloka mo tirong le go tlhama porofaele ya badiri ba ba tshwarwang ka tekatekano mo tirong

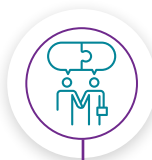
Ba ba re kgontshang

Go laola, go etelela pele le go tsamaisa dilo ka tsela e e fetotsweng e e tsweleng pele sentle ka mokgwa o o mosola wa go dira tiro.

Go tlhama tshedimisetso ya maemo a a kwa godimo le thekenoloji ya tlhaletsano ya go tshegetsa tiro ya konokono.

Go tlhaletsana le ba bangwe, go tsaya karolo le go tlhama dikgono tsa tiro ya konokono tsa go oketsa tsela ya go tshwarwa ka tekatekano ga leinagwebo, go etelela pele ka tsela e e mosola, le go nna seoposengwe ga maloko a baagi.

Go tlhomamisa gore boemo jwa ditšhelete jwa YBB ke jo bo kgonang go itsetsepela.

Ka fa diteng tsa pego di leng botlhokwa ka gone

Re dirisa kgopolo ya "botlhokwa jwa diteng" go dira tshwetso ya gore re tsenye tshedimisetso efe mo pegong eno. Jaaka go tthalosiwa mo Thulaganyong ya go Ntsha Pego e e Kopantsweng ya Lekgotla la Boditšhabatšhaba la Go Ntsha Pego e e Kopantsweng, re bona diteng tsa pego jaaka:

- Dikgang tse di botlhokwa thata tse di amang kgono ya yunibesiti ya go tlhama boleng mo lobakeng lo lo khutshwane, lo lo mo magareng le lo lo leele; le
- Dikgang tse di leng botlhokwa go monna-le-seabe mongwe le mongwe yo o batlang go dira tshekatsheko ka kitso ka ga kgono ya YBB ya go tlhama boleng.

Ka fa re tlaolang dikgang tse di maleba ka gone

Rona, jaaka sethlopha sa tiro se se ntshang pego e e kopantsweng, se se eteleletsweng pele ke mokwadisi wa mo YBB se se akaretsang le mothusa Motlatsa-Mokanseliri wa dithulaganyo le motlhankedi-mogolo wa ditogamaano mo

kantong ya motlatsa-mokanseliri, re kgonne go tlaola dikgang tse go nang le kgonego e e kwa godimo ya gore di tla ama kgono ya rona ya go tlhama boleng.

Fa re ne re dira jalo, re ile ra akanyetsa thulaganyo e e latelang:

- *Thulaganyo-Tiro ya Ngwaga ya YBB (Annual Performance Plan [APP]) e e tsenyang tirisong thulaganyo ya ditogamaano;
- Diphopholetso tse di tlwaelegile tse di logetsweng maano tse di tshegetsang leano la rona;
- Rejisetara ya kgonego ya go nna le ditatlhegelo tsa madi;
- Thulaganyo ya Pego e e Kopantsweng ya IIRC; le
- Melawana ya DHET ya go ntsha pego.

*Mekgele, ba ba re kgontshang le diphopholetso tse di logetsweng maano, jaaka di akareditswe mo APP, di nnile teng ka ntlha ya thulaganyo e maloko a Komiti ya Botsamaisi ya Yunibesiti e e dirisang go tlaola dinthla tsa botlhokwa gore di akarediwe mo go APP fa e kwalwa kgoptsa fa e tihabolwa.

**Dikotsi tsa konokono le ditšhono tsa rona di nnile teng ka ntlha ya thulaganyo ya setheo sotlhe ya go tlaola le go eteletsa dilo kwa pele.

Nako ya go ntsha pego le bogolo jwa yone, le dipego di le mmalwa

Lobaka Lwa go Ntsha Pego:

Pego ya rona e e kopaneng e bontsha ka fa YBB e dirileng ka gone mo dikhamphaseng tsotlhe tsa yone tse tharo mo lobakeng lwa nako lwa

1 Ferikgong go fitlha go 31 Sedimonthole 2020.

Mo godimo ga tshedimosetso ya ditšhelete, gape pego eno e akaretsa tshedimosetso e e sa amaneng le ditšhelete. E akaretsa dintlha ka tiro e e sa amaneng le ditšhelete, dikgonago tsa go latlhegelwa ke madi le ditšhono le mabaka a mo teng ga setheo le a ka kwa ntle ga setheo a a amang kgwebo fela thata. Mo go nang le diteng tsa botlhokwa gone, re tlotella ka diphelelo tsa mmotata tse go ka diregang gore di nne gone tsa dikgang tseno tsa kgono ya rona ya go tlhama boleng.

Lobaka lo pego e ntshiwang morago ga lone

Ngwaga le ngwaga ka Sedimonthole

Yo go ka ikgolaganngwang le ene go botsa dipotso:

marlene.verhoef@nwu.ac.za

Dipego di le mmalwa

Pego ya rona e e kopantsweng ke tsela ya rona ya konokono ya go romelela bana-le-seabe ba rona pego. E tlaeleliwa ke dintlha tse di latelang:

- Ditatamete tsa ditšhelete tsa ngwaga o o khutleng ka di 31 Sedimonthole 2020, tse di leng mo webosaeteng ya YBB.
- Ditokomane tse di farologaneng tsa bana-le-seabe, tse le tsone di ka bonwang mo webosaeteng ya YBB.

“Ga go na diteng dipe tse di botlhokwa tse di ntshitsweng mo pegong ka ntlha ya go nna khupamarama ga tsone, go nna tsa semolao kgotsa go nna ga tsone tshedimosetso e e ka ikannngwang.”

Thulaganyo ya rona ya go ntsha pego

Pego eno e e kopantsweng, e baakantswe tumalanong le Thulaganyo ya Boditshabats'haba ya Pego e e Kopantsweng ya IIRC le go ya Melawaya ya DHET ya Pego ya Ngwaga le Ngwaga e e ntshiwang ke Ditheo tsa Thutogodimo (e e gatisitsweng ka Seetebosigo 2014 le go dirisa melaometheo ya Pego ya King III).

Tlhomamisetso

Batlamela ka tlhomamisetso ba ba mo teng ga setheo le ba ba kwa ntle ga setheo ba tlamela ka tlhomamisetso e e leng ka ga mosola wa go laola dilo go tswa mo teng ga setheo mo YBB. Ditshwaelo tsa bone di tsentswe mo teng ga pego eno.

Gape re netefaditse gore pego e re e ntshang e boammaaruri, ka go tsaya dikgato tse di latelang:

- Morago ga go kwala pego e e kopantsweng, re ne ra e romelela Komiti ya Botsamaisi ya Yunibesiti. Komiti e ile ya akanyetsa go felela ga yone le go nna boammaaruri ga diteng tsa yone le go re naya ditshwaelo tsa bone moo go tlhokegang gone, tse morago ga moo di neng tsa tsennngwa mo teng ga pego e e kopantsweng. Morago ga moo ke gone re neng ra romela pego sa ntlha go Komiti ya Boruni, ya Tshekatsheko ya Tatlhegelo e e ka Nnang Teng ya Madi le ya Go Ikobelwa ga Melao, morago ga moo re bo re e romela go Lekgotla gore le e amogele semmuso.
- Deitha ya baithuti le badiri mo pegong eno e tserwe go tswa go Lefapha la rona la Thulaganyo ya Setheo le Ditogamaano tsa Botlhajana, leo le lone le nang le boikarabelo jwa go romela deitha ya YBB kwa Tsamaisong ya Khomphiutha ya Botsamaisi jwa Tshedimosetso ya Thutogodimo (Higher Education Information Management System [HEMIS]).

Ditatamete tsa madi tse di sobokantsweng, tse di kopantsweng tse di runilweng mo pegong eno di tserwe go tswa go ditatamete tsa madi tse di kopantsweng tse di runilweng, tse di baakantsweng tumalanong le IFRS le tse di runilweng ke baruni ba ba kwa ntle ga setheo sa rona ba ba ikemetseng ka nosi, e leng ba PricewaterhouseCoopers.

PricewaterhouseCoopers le yone e ne ya runa tshedimosetso ka boyone kwa thoko mo **pegong ya tshekatsheko ya ka fa tiro e diriweng ka gone. Ditatamete tsa madi tsa ngwaga le ngwaga**, mmogo le pego ya moruni, di ka bonwa mo webosaeteng ya YBB.

Tshedimosetso go ya pele ka **tlhomami setso e e kopantsweng** e ka bonwa mo karolong ya tsa bolaodi ya pego eno.

Kamogelo semmuso ya Lekgotla

Lekgotla mmogo le dikomitipotlana tsa yone ba ikarabela ka go ela tlhoko gore pego e e kopantsweng eno e boammaaruri le gore a e feletse.

Lekgotla le netefatsa gore le tlhatlhobile diteng tsa pego eno le gore le akanyeditse pego eno ka kelotlhoko le le mmogo fa le ne le e kwala le go e romela.

Go ya pele, Lekgotla le dumela gore le akanyeditse boammaaruri jwa diteng tse di botlhokwa tsa pego eno ka tshwanelo le gore di feletse, le gore a tshedimosetso e e mo pegong eno e ka ikannngwa.

Lekgotla le akanyeditse diteng tse di botlhokwa tseno ka mo go lekaneng le go di bega go ya ka Thulaganyo ya IIRC e e Kopantsweng ya Go Ntsha Pego.

Lekgotla le ne la amogela pego e e kopantsweng ya 2020 ka di 17 Seetebosigo 2021.

NGAKA BISMARK TYOBEKA
MODULASETULO WA LEKGOTLA

RRE THABO MOKGATLA
MODULASETULO WA KOMITI YA BORUNI, YA KGONEGO YA GO NNA LE DITATLHEGELO TSA MADI LE YA GO IKOBELWA GA MELAO

Dintlha-kakaretso tsa YBB

Diphithlelelokgolo

Ka 2020 re tswelletse pele go agela YBB le batsayakarolo boleng.
Diphithlelelo tse di latelang le ditokafatso mo maemong a mantsi a tlhoka go buiwa.

231

baakatemibagolo ba morago ga
gerata ya bongaka ka *2019
(2018: 215)

1 541,15

diathikele tsotlhe tse di tlhagisi-
wang gangwe ka ngwaga tse di
amogetsweng semmuso ka *2019
(2018: 1 438,28)

R2,4 bilione

thuso ya madi e e abilweng
ke dikantoro tsa
dikhamphase tse tharo
(2019: R1,6 bilione)

11 640

ingeskrewe afstandstudente
(2019: 19 024)

15 454

Dithutego tse di neng di rutwa
ka 2020 (2019: 14 961)

251

Dithutego tsa
di PhD tse di
abilweng ka
2020
(2019: 314)

5

Disenthara tsa
YBB tsa maemo
a a kwa godimo
(2019: 5)

7

Di ne tsa nna
ditheo tsa
patlisiso

(Disenthara,
dipolathefomo,
ditheo)
(2019: 7)

248 ka *2019

Babatlisisi ba ba neilweng
maduo ke NRF (2018: 232)

90,5%

selekanyo sa go atlega ga baithuti
ba pele ga kalogo ka 2020
(2019: 83,8%)

Kwa godimo ga R163 milione

**e diriseditswe go tlamela
ka mafaratlhatlha le dikago
(2019: R273 milione)**

* Tsweetswee ela tlhoko gore dipalo tsa patlisiso di saletse kwa morago ga dingwaga di le pedi

maemo a bo

922

go tswa mo diyunibesiting di le

20 000

mo lefatsheng lotlhe di neilwe
maduo Senthara ya Go Naya

Diyunibesiti mo Lefatsheng Lotlhe
Maduo

(mo nageng yotlhe: mo gare ga
tse supa tse di leng mo maemong
a ntlha)

(2019: Di neilwe maemo a bo 869
mo diyunibesiting di le 8000)

Seo re leng sone

Yunibesithi ya Bokone-Bophirima ke nngwe ya ditheo di le 26 tsa thutogodimo tsa puso mo Aforikaborwa. Re na le dikhamphase di le tharo: tse pedi mo porofense ya Bokone Bophirima mme e nngwe kwa Gauteng.

Di a tshwana ka dipholisi, ditsamaiso le melawana, mme mokgwa o di dirang dilo ka one e theilwe mo molaotheong, gareng ga tse dingwe e theilwe go mekgwa e re dirang dilo ka yone.

Re batla go nna le badiri mmogo le baithuti ba ba nang le tisananommogo, go tihomamisa gore ba dira mo tikologong e e tshwanetseng sentle e mo go yone re ka kgonang go fitlhelela mokgele wa rona le ditiro tsa rona.

Boikaelelo jwa rona

Go di goga kwa pele ka tshamosešwa ya go ruta le go ithuta le ka patlisiso ya maemo a a kwa godimo, le go solegela setšhaba molemo ka kitso.

Ditoro tsa rona

Go nna yunibesithi e e itsegeng mo Aforika, e e tihomololang ke mokgwa wa yone wa go ithuta ka natla, e e tsibogela maemo mo loagong, le boitshwaro jwa yone jwa go amega ka ba bangwe.

Togamaano ya rona

Go fetola le go baya YBB mo boemong jwa go nna setheo se se leng seoposengwe sa maemo a a kwa godimo thata a dithuto tsa akatemi, se se ikemiseditseng go diragatsa tshiamiso mo loagong.

Se re se dirang

Tiro ya rona ya konokono ke go ruta le go ithuta le go dira patlisiso, le go nna le seabe mo baaging le tshamosešwa e e kopanyeditšweng mo ditirong tšeno.

Le fa go ntse jalo, kwa bofelong, tiro ya rona ya konokono ke go tlhama boleng jwa tiro e re e tshagisang le dipholo tse re nnang le tsone, mme re ntse re gagamalela mokgwa wa go amega ka ba bangwe.

Mo re dirang gone

Re dira thata mo Aforikaborwa, mme re dirisana mmogo thata le ditheo le batho mo lefatsheng lotlhe. Ka 2020, YBB e ne e na le ditumalano di le 2000 tse di neng di tshwanetse go diragadiwa.

Se se re farologanyang le ba bangwe

Ga re a latlhegelwa ke nako ya dithuto mo dingwageng di le mmalwa tse di fetileng, le fa re ile ra nna le dikhuduego tse di neng di bakwa ke baithuti le leroborobo la Covid-19

Palo ya baithuti ba ba ithutang ba le kgakala le setheo mo Aforikaborwa ke ya bobedi e e kgolo go di feta mo lefatsheng

Maemo kwa metseselegaeng le tshireletsego ya dikhamphase tsa rona (Mo tsamaong ya 2020, baithuti ba ne ba letlwa go boela kwa dikhamphaseng le kwa mafelobonong go ya ka melawana ya Maemo a bo 3 a Go Ikela Tlhoko le Maemo a bo 1 a Go Ikela Tlhoko mo leroborobong.)

Go kgaotsa leroborobo la Covid-19

Leroborobo la covid-19 le amile setšhaba le ikonomi fela thata malebana le tsela e ditheo di dirang tiro ya tsone ka yone le ka fa batho ba tshelang botshelo jwa bone ka gone. Gape le fetotse setheo sa thutogodimo fela thata, la baka gore go dirwe ditshamosešwa le se se ka tlhalosiwang e le diphetogo tsa ka fa diyunibesithi di rutang ka gone le ka fa baithuti ba ithutang ka gone.

YBB e ne e le nngwe ya tsone. Le fa go sena gope fa leroborobo leno le tlotlwang le le losi jaaka le le amileng tikologo ya rona thata, diphelelo tsa lone e nnile tse dikgolo tota.

Mo pegong eno, o tla lemoga gore kgang e e tihagang mo pegong e e kopantsweng eno ka kakaretso ke kgang ya go tiwaela tlwaelesago e ntšhwa mo ditirong tsothle tsa rona, e e neng ya ama le e leng kgang ya rona ya go tlhama boleng le go simolola go batlana le ditsela tse disha, go atolosa le go fetoga.

